

RF-4.26

ENRIC PRAT DE LA RIBA

ALS DIPUTATS DE LA MAN-
COMUNITAT DE CATALUNYA

SITGES : MAIG DE 1917

R. 1081

Impremta de la Casa de Caritat. — Barcelona

ALS DIPUTATS DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

Al rebre de vosaltres per segona vegada, en aquests dies de forçada absència, la investidura presidencial de la Mancomunitat, he de remercier en primer terme la confiança en mi posada, de major i més preuada significació veïnant d'homes de quasi totes les agrupacions polítiques; i he d'agrair després la honor, pels meus sentiments i ideals de tota la vida honor altíssima, de representar, per ministeri dels vostres vots, el poble de Catalunya.

Mes confiança i honor, m'obliguen, en compliment dels deures sagrats que a una i altra sempre acompanyen, a demanar-vos que aixequem el cap amunt, per sobre la nostra feina de cada dia, i esguardant cara a cara el moment d'ara, no a dintre el nostre clos familiar tant sols, sinó terres enllà, on s'infanta amb dolors heroics una nova Europa; sapiguem sentir uns i altres tota la responsabilitat : vosaltres de constituir per voler del poble que us ha elegit la Generalitat de Catalunya, i jo la de presidir-la i representar-la.

Aspre i dura era la tasca que vareu encomanar-nos fa tres anys : constituir un organisme oficial nou, sense medis, sense el concurs simpàtic del poder públic, sense hàbits de govern, sense la base d'estabilitat que dóna a les institucions de govern la independència de les assemblees o l'existència d'un poder moderador. A aquestes dificultats internes va ajuntar-s'hi sobtadament tota una allau de complicacions extraordinàries, nascudes del fet imprevist que va trasbalçar el món quasi totjust iniciada la nostra obra.

Amb el vostre concurs, que mai ens ha faltat, i amb el del poble de Catalunya, que en tots els moments decisius ens ha assistit, hem arribat al terme d'aquest primer període victoriosament : amb medis de no res, malgrat hostilitats i desamors, hem construït un instrument que amb fets, amb actuacions fecundes desenrotllades en circumstàncies ben adverses, amb èxits assenyalats, demostra la seva viabilitat, la seva aptitud per les altes funcions que n'espera Catalunya.

Entrem ara en el segon moment de la vida de la Mancomunitat, en el període de la seva consagració definitiva.

Som a l'hora de resoldre el problema del seu contingut, de les seves atribucions. No hem fet la Mancomunitat per a tenir una Diputació més gran, ni per a donar a l'ànima catalana un petit cos d'administració subordinada, secundària : una província. Tots, anant més o menys

enllà, qui deturant-se aviat, qui veient lluny encara el terme del seu ideal, tots volem per a Catalunya un cos d'Estat, tots sentim que la dignitat de la voluntat popular catalana exigeix imperiosament, més o menys accentuades o atenuades, formes d'Estat.

Aquest és el sentit de la reivindicació d'autonomia plantejada pel nostre poble amb el nom de *delegacions de serveis de l'Estat a la Mancomunitat*. Per això aspirem a què les funcions avui confiades al poder central, que han d'ésser traspassades a la Mancomunitat, siguin funcions totalment i plenament entregades; que el límit de l'autonomia es posi a l'extensió, al nombre de funcions; però no a la intensitat, no a la plenitud de cada una de les funcions atorgades.

Imposa aquesta solució el nostre sentiment, les tradicions de govern lliure del nostre poble, l'experiència històrica dels grans poders feconds i dels poders eternament híbrids i sobretot el nostre deure de catalans, i de catalans d'ara, contemporanis de la guerra gran, ciutadans d'una Europa trasbalçada en treball de replasmació en tots els ordres, des de les fronteres dels Estats a la organització política i econòmica, a l'esperit de govern, a les orientacions totes de l'activitat estatal.

Les paraules vives — i la de les delegacions ho és pel nostre poble — no són fórmules immòbils com les inscripcions buidades en la duresa rígida dels marbres o dels bronzes, sinó carn i sang del poble que les diu. La paraula

viva d'un poble és a cada hora la resultant de les seves forces, i vibra i sona amb totes les vibracions del temps, i creix i s'eixampla segons les corrents de la vida universal.

Quan les Diputacions catalanes varen formular la seva petició d'autonomia, refrendada amb el vot quasi unànim de totes les espanyoles reunides a Sevilla, vivíem una hora ben diferent de la hora present. Érem llavors dintre d'una Europa que es pensava ésser immutable, definitiva. D'una Europa satisfeta d'ella mateixa, contenta de les coses que eren i com eren. Voler canviar res de lo existent semblava un delict, o, per la mateixa impossibilitat de reeixir, una bogeria. Les petites minories abrusades del desig de reforma, havien, per ésser tolerades, d'amagar l'ideal nou dins de la realitat vella, cercar fórmules, arbitrar combinacions, fer evolucionisme. Les delegacions eren això : un procediment per a mudar la organització unitaria d'Espanya servant-ne externament tota la simetria.

L'Europa d'avui és tota una altra. És la Europa de les grans potencies retent homenatge des de les altures del seu poder a la llibertat, a l'autonomia de les nacionalitats; la dels preliminars de la federació britànica; la de la Polònia restaurada; l'Europa de les constitucions que cauen, de les utopies menyspreuades que triomfen: una *Europa constituient*.

És amb l'ànima plena d'aquest foc de renovació que des de Catalunya diem avui a l'Es-

tat la vella paraula. No hi ha perill més gros que la immobilitat: restar aturat és morir. Qui no es transformi intensament i depressa, en tots els ordres, avençant-se a les exigències del nou ambient universal, o deixarà d'ésser o esdevindrà montjoia humil, mostra d'un passat caigut al marge d'una humanitat fortament trasmudada.

Transformar-se de cara a l'esdevenidor, és enfortir-se, és créixer, és habilitar-se per a tenir el lloc que pertoca. I l'esdevenidor, entre altres característiques ben assenyalades, és universalisme i autonomia. Les al·liances presents i altres que en l'esdevenidor vindran a completar-les, són el pròleg de federacions immenses, que no poden constituir-se ni subsistir sense la plena llibertat interior dels pobles, de les nacionalitats que les integren. Per això avui, ensenyant una vegada més el nexa fondíssim existent entre l'humanitarisme i el nacionalisme veritables, els directors d'aquesta transformació, els que preparen aquesta nova forma d'Estat resultant de l'aglutinació de tots els Estats del món en dos o tres grans lligues o unions, són precisament els que s'esforcen en aparèixer campions de les llibertats nacionals, de l'autonomia de les nacionalitats, fins de les més petites i resignades.

El desig de Catalunya, aquesta voluntat d'autonomia reiterada en tantes eleccions i plebiscits populars i vots unànims de la vostra Assemblea, coincideix avui amplement, plenament, amb l'interès d'Espanya, que no pot,

sense greus perills, deixar de reconstituir-se i renovar radicalment govern i administració i serveis de tota mena; així com amb les orientacions dels pobles que manen el món.

Això ha de donar-nos confiança plena d'aconseguir el nostre objectiu i estimular les nostres energies, per tal d'assolir-lo abans i tot d'arribar al terme de les funcions rebudes de vosaltres.

Sitges, maig de 1917.

ENRIC PRAT DE LA RIBA

RF-4-26